

Indult BETSBÖL Szombaton 19. Május. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Nagy József' Birodalmából.

Azon alázatos ritka-példájú jószívűséget, (Gallia
 zsiából írják) mellyel N. JOSEF minden jobb-
 ágyaihoz viseltetik, és a' mellyszerént maga tulajdon
 kezeivel minden instáló leveleinket el-szedte, és ki-
 nek kinek szóval el-mondott ügyét-is, minden uua-
 lóm nélkül meg-halgatta, ki-nem lehet mondani. Mi-
 dőn Bilitzből véletlenül Madovitzba érkezvén a' ko-
 tsiból ki-szállott volna, leg-ottan edgy Baravitzi ne-
 vi Kapitány ötlék szeme eleibe: Mit tsinál Kapitány
 Uram itt? szólla a' Monárkha néki; hiszem Kapitány
 Uram Magyar Országhoz tartozik? szolgálatban va-
 gyok itten Felséges Uram; felel a' Kapitány. Nő
 jól van, hát hól az én szállásom? El-vezeté ő Fel-
 ségét a' Kapitány edgy lakoshoz; ki mingyárt a' Mo-

nárkhának edgy, úti követőinek pedig 2 szobát üre-
 sítvén, még az nap gazdag ajándékokat osztá-ki, és
 sok infántziákat szede-bé. A' Kapitány-is bizonyos
 dolga végétt infáltni akarván, minthogy infáló levele
 kéfzen nem vala, meg-engedte a' Monárkha, hogy
 az Instántziáját utánna küldje. A' házi gazdának
 100, edgy Lengyel Nemes embernek pedig, ki
 szálláson lévén ott, ki-költözött, és szállását által-en-
 gedte, 85 arannyokat ajándékoza ö Felsége, és innen
 más helységek nézésére indulván, azt tartják közön-
 ségesen, hogy ezen hónapnak elején bizonyoson Ker-
 sonéfus felé indult, és a' Lembergi Orosz Seminá-
 rium V. Direktorát-is Nutzitzki Urat, ki a' Tatarok-
 nak mind nyelveket, mind természeteket és szokásokat
 jól esméri, el-vitte magával. Ezen úttában a' F.
 Monárkha, Fő-Hadi-Vezér *Lasci* Urhoz írt tulajdon
 levele szerént, állandó friss egészségben vala külömben
 mind-éddig, hanem most izemeire nézve érezvén
 gyengeségét, Professor *Barth* Ur által, ki az ö Fel-
 sége szeme' orvosa, nem régiben orvóságot vitete
 magának. — A' Kersonéfusból leg-közelebb Bétsbe
 érkezett levelek szerént, véghetetlen készületek vagy-
 nak Kersonéfusban, hogy *II-dik Katharinát* a' maga
 kedves vendégeivel edgyütt illendő-képpen fogadhas-
 sák. Majd minden nap újjabb újjabb Mutzka Rege-
 mentek érkeznek-meg, hogy Orszakovhoz nem mesz-
 sze, hól véghetetlen török tábor fekszik, edgy hadi-
 lineát huzhassanak, — és még-is itt a' mi Politiku-
 saink edgy tsep vérontást sem reméllenek. — E' sze-
 rént a' Levél szerént, a' minden felől Kersonéfusba
 gyült idegen nép sokaságának száma 250 ezerre mé-
 gyen, a' körül fekvő véghetetlen hadi-népet ide nem
 számlálván; tsak gondolharni, de ki-nem írhatni az
 itten lévő sokaságot. — Mióltától fogva a' N. Ma-
 gyar

gyar Testörző vitézek' serege fel-állítatott, és fegyveres kézzel a' F. Királyi ajtók küszöbeiben áll; soha még azolta ezen seregnek Mustrája nem volt, hanem a' múlt kedden, ú. m. ezen hónapnak 15-dikén. Dél-előtti 9 órakor az egész Tiszti-sereg minden hozzá tartozóival edgyütt a' leg-pompáfabbb' gála köntösben paripán hadi-rendet álván, minek-utánna Fő-Hadi-Vezér G. Karamelli Úrtól mind a' 3' sor edgyről edgyig meg-tekintetett-vólna, a' Gárda-törvényét felolvasák, a' Királyhoz való hívséget petsédő hitet le-tevők, és a' K. Hadi-Kommissárius, és a' már nevezett Fő-Vezér előtt edgyenként elé-menének: 21-dikén ezen hónapnak a' Lengyel Testörzők' mustrája léfzen, és ennekutánna minden esztendőben fog-tartatni. Ha a' Magyar Gárda minden héten 7-szer állana-ki gálában, 7-szer lenne minden héten a' Bétsieknek mit nézni; mert az ezen Mustrán meg-jelent Dáma fokaságot — én nem tudom ki-tudná le-írni. — A' Szent-Mártoni el-törölt Fő-Apáturságnak külömbkülömb-féle jó óh!! borai Júniusnak 4, 8, 11, 14, és 18-dik napjain kotyavetye által fognak eladatni. Kiknek gyomrok a' Duna's más vizet nem fzenvedheti, itt jó penzért sziv-vidámitóra, és jó nyelv-mesterre találhatnak. —

Külső Országi Tudósítások.

A' múlt hónapnak 25-dikén költ Párisi levelek azt írják: „Most tudjuk már azokat az ellenkező kívánságokat, mellyeket a' Muszka Birodalom a' Török ellen tévén, olly nagy lármát, és hadi-készületeket okoztanak; és ezek következő 6 tikkelyből állanak: 1) Hogy Török Ország a' Georgiai lakosokat a' Muszka Birodalomtól függőknek, és valószínűságos Muszka jobbágyoknak lenni esmerje. 2) Hogy a' Tö-

gik edgy paraszt afzszonynak Kunyhójába szorúlt va-
la-bé. Az alatt az idő alatt az afzszony vaját akar-
ván tsinálni, láttya az idegen vadász, hogy söt,
edgynehány tsep vízet, és három darabotska kenyere-
ret vett a' téjbe, és bizonyos érthetetlen szókat mor-
mor magában. A' vadász mind ezeket látván, és
halván, miemekutánna a' tzeremonia végbe ment volna,
okát kérdi a' tapasztalt dolognak. Kezdi az
afzszony beszélleni: Az én tejem már gyakran meg-
kékülvén, sem túróf sem vaját nem akart adni; (e
gyakran meg-esik, ha a' tehenek bizonyos fűvet ész-
nek, vagy nyavallyások) gondolkozni kezdem, Uram
Isten mi dolog ez? A' fzomszéd afzszonyom, ki edgy
leg-okofabb afzszonyitt köztünk, azt mondja, hogy
bizonyoson meg-boszorkányozták: bé-mengyek edgy
Franciskánuskoz H—ban; elé beszéllém a' dolgot, és
ez is azt mondá, hogy bizonyoson boszorkányság.
Mintbogy pedig ezek az Urak minyájan tudnak ördö-
göket és boszorkányokat üzni, nékem is leg-ottan
meg-igéré, hogy szólgál, és ezt a' következő Re-
ceptet adá nékem. — Elé veve edgy motskos pappi-
rofsat a' kebeléből, mellyen e' vala írva: *Tégy a'
tėjbe, vagy téjfelbe midön küptülöd, szentelt vízet,
három Király söt, és 3 darabotska kenyeret, és
égy imádkozzál: En Kénfzeríttelek benneteket min-
den pokolbéli lelkek, minden boszorkányok és go-
noszok, a' szent Háromságra, az Atyára, Fiúra,
és Szent Lélekre; a' leg-böldogabb Szüzre Máriúra,
és a' véghetetlen sokaságú Mennyei Szentek' társasá-
gára, hogy az én tejemet (vajamat) ez által a' min-
denható szentelt víz által, a' 3 szent Királyoknak nap-
jok által, kik a' gyerek *Kristust* meg-látogották; a'
szentelt só, és a' — — kenyér által, mingyárt el-
hadgyátok; és nékem semmi kárt ne okozzatok; a'*

mi Urunk Jézus Kríztus nevében, ki él és uralkodik mind örökkön örökké. Amen. — Ezen Recept a' paraszt aszszonyoknak tsak 3 forint kész pénzben, és edgy jól meg-füstölt Sonkában (dísznó-láb) kerüle; de veszi-is hasznát, mert azolta a' Boszorkányok közel fe mehetnek tehenéhez. — *Bóldog Isten! tégy okulárt a' bolondok' orrára, hogy láthassanak már valahára.* — Edgy méltán szomorú történet, ha az utóbbi Lengyel Országi Leveleknek híhetnénk. Azt írják innen, hogy Hertzeg *Naszszau, Khotzim* várát kémlelvén, a' vigyázó katonától észre-véretett, és edgy lövés által leg-ottan életétől meg-fosztatott. Szomorú eset volna ez, hogy edgy Férjfi, ki az egész világnak keresztül útzó terhét meg-győzte, a' Gibráltár vára tüzéből ki-szabadult, edgy alávaló fanyelű Jantsárnak fegyvere által veszne-el! — Ezen dolgot, noha a' német levelekben-is lehet olvasni, én nem hiszem. — A' Brüsszeli levelek szerént A. Belgiumban közönséges ellenkezés támadott és valamely új juttatásokat és jobbítatásokat a' Felsőleges Monárkha tett, vagy tenni kívánt, ha tsak azok leg-kissebb részben-is az ő Törvényeik, szokásaik, vagy hajdani rendelkezéseik ellen lenni látszottanak, azok ellen a' Brabantiai Státus magát ellene szegeszte; edgy szível és szájjal protestáltak azok ellen. Bizonyos különös személlyek a' magok tulajdon szabadságokat és jussokat kéri: edgy szóval a' nemesség a' köz néppel edgyet értvén, a' magok tudósító, és edgyfeszermind instáló levelekét a' fő-Kormányzó Hertzegnek beküldötték, mellynek rövid értelme tsak ez: „Kegyelmes Hertzeg és Hertzegne! Az el-kezdett újítatások ellen instáló és szóiló Leveleinkre már régtől fogva várjuk a' váiaaszt, hogy a' mi belső állapotunkat azok szerént rendeljük; de mivel minden instántziánk

zsiánk válfáz nélkül halgattatik-el : régi törvényeink,
 jufsaink, szabadságaink, mellyek nélkül edgy Ország-
 is fenn nem állhat, romlanak, és a' köz nép-is nyo-
 mattatik; egyebet nem tselekedhetünk, mi ezek el-
 len edgyezett szível és szájjal protestálunk, és ellent-
 állunk. s t. Látván a' Fő-Kormányozó szék, hogy
 már ez nem tréfa, magától olly válfázot adott, hogy
 a' míg a' F. Császár maga a' dologba-tekintetne,
 mindenek a' régi lábön maradjanak, és légyenek tse-
 dekségben. Ennek-is mind tsak az az oka, hogy
 már a' török-háborút, és a' Monárkhának abban va-
 ló részvesülését el-hítették némelleyek itt-is magokkal;
 mert külfömben a' fölököt se mozdítanak. — Béts-
 ben a' Bolondok' házában tartatik edgy Erdélyi Sze-
 beni meg-háborodott tehetségű szegény legény, ki
 el-mehetele előtt a' Monárkhának, edgy tzedulát ír
 ő Felségéhez, mellyben azt-projektálja, hogy Her-
 czeg Káunitz Urat a' Status Kancelláriuságból, G.
 Hadik Ur ö. Excellentziáját a' Hadi Préfességből te-
 gye-le; mert ő mind a' két hívatalt oltsoért fel-vál-
 lalja; és így ő Felsége minden esztendőben fokot
 fog nyerni ez-által. — Gróf Teleki Sándor Ur ö
 Nagyságáról, ki már az ő szabadságáért híven munká-
 lódott kedves Grófnéjával edgyütt Bétsben egész-
 ges és fris állapotban vagyon; valamint a' Német
 írók, úgy mi, kétszer hibáztuk-el a' tudósítást. Az
 említett Grófnak hités Grófnéja harmadik hítfesse, a'
 két első meg-hóltanak vala: — Báró Veszélyi Mik-
 lós Úrról-is igen jó reménységet hallánk a' napok-
 ban, ki nagyon meg-fog-szomorodni, midön meg-
 halja, hogy távól léte alatt minden kedves magzattyai
 meg-haláloztak.